

**VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 5 MAART 2026**

Onderwerp: RV Participatiebeleid en Participatieverordening Haarlemmermeer (12948466)

Voorzitter: mw. S. van de Meeberg

De leden: mw. N.M. Elfers, mw. A.E. Gumbert, mw. M.R. Hogervorst, mw. J.B. Kamsteeg, mw. J. Koolmoes, mw. A.N. Mees-Marhe, dhr. H.J. Oostwouder, mw. M.C.M. Roos, dhr. F. Sidali, mw. C.R. Smand, dhr. J.C. Soellaart, dhr. H.P. Spijker

Griffier: mw. V.L. Bauer

Portefeuillehouder: mw. M.L. Sedee-Schuitemaker, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Welkom bij dit debat. We gaan het hebben over het participatiebeleid en de participatieverordening Haarlemmermeer. Er zijn in de eerste termijn spreektijden, in de tweede termijn een vrij debat. Ik wil graag weten wie als eerste het woord wil. Mevrouw Hogervorst van Forza! steekt heel enthousiast haar hand op. Komt u naar voren. Dan ga ik noteren wie daarna het woord willen.

Mevrouw HOGERVORST: Voorzitter, we spreken vandaag over de actualisatie van het participatiebeleid en de participatieverordening. Laat ik beginnen met dit: Forza! is voor participatie. Sterker nog, wij vinden participatie essentieel voor het vertrouwen in de lokale democratie. Juist daarom moeten we vandaag eerlijk zijn. Als je het participatieverslag leest, zie je wat inwoners echt zeggen. Zij zeggen letterlijk: participatie moet aan de voorkant. Wat voorgebakken plannen presenteren, is geen echte participatie. Dat zijn geen incidenten, dat is een signaal dat we al vier jaar horen. Het beleid zelf zegt dat informeren geen participeren is en dat participatie vroegtijdig moet plaatsvinden. Dat zijn hele mooie woorden, maar de vraag is niet wat we opschrijven; de vraag is wat we doen in de praktijk. Naar aanleiding van mijn schriftelijke vragen heeft het college bevestigd dat bij de totstandkoming van dit beleid het concept al gereed was, voordat brede participatie plaatsvond en dat bij het ophalen van reacties vooral is gewerkt met een beperkte groep vaste participatiepartners. Het college geeft daarbij aan dat dit een eigen interpretatie van het proces is en anders dan wat wij op 13 maart 2025 met elkaar hebben vastgesteld. Voor Forza! zit precies daar de spanning. Als eerst een selecte groep wordt benaderd en daarna pas breder wordt gevraagd te reageren op een concept, schuift de participatie snel van 'invloed vooraf', naar 'reageren achteraf'. Dat is precies het gevoel dat wij van veel inwoners terughoren: te late betrokkenheid, onvoldoende terugkoppeling en een beperkte invloed. Maken wij beleid om dat te verbeteren? Dan moet dat beleid boven iedere twijfel verheven zijn. Voorzitter, ik had eerlijk gezegd gehoopt op enige zelfreflectie van de portefeuillehouder. Juist omdat deze portefeuillehouder al jarenlang verantwoordelijk is voor dit onderwerp, had ik verwacht dat er erkenning zou zijn dat dit proces vragen oproept. In de beantwoording van mijn vragen geeft het college zelf aan dat de gekozen werkwijze een eigen interpretatie was. Tegelijkertijd zien we in de campagnecommunicatie van deze wethouder richting inwoners hoe belangrijk participatie wordt gevonden. Wat een farce is dat. Voorzitter, woorden zijn mooi, maar uiteindelijk gaat het om de praktijk. Die praktijk verdient hier geen schoonheidsprijs. Voor Forza! is participatie geen vinkje, geen verplicht nummer en geen juridisch kader. Participatie is geen invloed voor keuzes, niet reageren op een concept dat al grotendeels klaarligt. Als wij vandaag dit beleid vaststellen, moet dat ook een belofte zijn. Dan

moet participatie daadwerkelijk tijdig gebeuren, doelgroepen breed worden betrokken en terugkoppeling serieus genomen worden. Voorzitter, wij luisteren naar onze inwoners. Wij lezen wat zij schrijven en wij nemen dat heel serieus. Daarom kijken we niet alleen naar de tekst, maar ook naar de uitvoering. Forza! wil echte participatie, geen schijnparticipatie en geen papieren werkelijkheid. We hopen daarin een voorbeeld te zijn voor de andere partijen. Daarom komen wij met twee amendementen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dat was het, mevrouw Hogervorst. De vorige keer dat ik voorzitter was en u het woord had, heb ik u een beetje gered van op de man spelen. Ik wil u vragen dat niet te doen, want dat is niet netjes. U spreekt iemand aan op gedrag in de campagne die op dit moment niet aan het debat meedoet. Dat vind ik niet zo netjes en ik wil u vragen dat niet meer te doen. U zei iets wat een beetje leek op een lelijk woord, maar u bedoelde farce. Ja, dat bedoelde u. Dat wilde ik ook even rechtzetten. Het leek net alsof u iemand uitschold, maar dat was natuurlijk helemaal niet zo. Goed, dat gezegd, heb ik genoteerd, mevrouw Roos van Forum voor Democratie.

Mevrouw ROOS: Voorzitter, we hebben zes stappen doorlopen, inclusief participatie over participatie. In november mochten inwoners meedenken via bijeenkomsten, enquêtes en brieven. Het resultaat was onder andere een participatieverslag dat benadrukt dat mensen vooral willen horen wat er met hun input gebeurt. Participatie is goed. Het versterkt de democratie, geeft ondernemers en inwoners hopelijk invloed op zaken als verkeer, nieuwbouw en duurzaamheid. De verordening legt vast wanneer participatie moet, met plannen en verslagen en zelfs een uitdaagrecht. Op papier klinkt het als een democratisch feestje, maar wacht even. Wat op papier staat, mag de werkelijkheid nooit in de weg zitten. We bouwen hier een participatiepaleis met stappenplannen, participatieplannen, verslagen en evaluaties, maar laten we niet vergeten dat van alles optuigen het doel kan laten verdwijnen in een bureaucratische mist. Het doel voor ons is echte invloed voor inwoners, zonder dat projecten vastlopen in eindeloze overlegcircussen. We moeten geen situatie riskeren, waarin participatie zo'n papieren tijger wordt, dat het de echte problemen bijt. Zoals een wijkraad die verzuipt in verslagen, terwijl de gaten in de weg blijven zitten. Uit het participatieverslag blijkt dat inwoners vooral duidelijkheid willen over terugkoppeling en tijdige participatie. Ze willen meedenken over fysieke leefomgeving, niet over abstracte beleidsbrij. De verordening is een stap in de goede richting, mits we niet doorslaan. Forum voor Democratie pleit voor vrijheid en slagvaardigheid. Participatie ja, maar zonder dat het een dwangbuis wordt voor ondernemers en ambtenaren. We zien uit naar de uitwerking van het uitdaagrecht, zodat inwoners taken kunnen overnemen zonder bureaucratie. Dat is de echte empowerment. Laten we het referendum niet vergeten. Dat is pas échte inspraak. Geen ambtelijke plannen, geen zeven participatievragen. Gewoon, wat vindt de meerderheid van de inwoners? We steunen het voorstel, maar evaluatie is nodig. Anders wordt het, zoals de enquêterespondenten zeiden, veel input, weinig output. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Roos. Uw tijd is daarmee voorbij. Mevrouw Kamsteeg van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw KAMSTEEG: Dank u wel, voorzitter. Na al een aantal malen het participatiebeleid en de nieuw op te stellen participatieverordening besproken te hebben, ligt nu het eindresultaat voor. Wat de PvdA betreft is het een goede weergave geworden van dat wat eerder door de raad is aangegeven en dit stemt mijn fractie positief. De enige kanttekening die wij willen plaatsen, is hoe het college wil nagaan hoe de participatie wordt ontvangen bij de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het voorstel is om dit te doen door te kijken hoeveel klachten er ingediend worden. De ervaring leert dat een klacht indienen voor veel mensen echt een brug te ver is. We zouden hierbij graag een actievare rol van het college zien en bijvoorbeeld een uitvraag middels een enquête meer duidelijkheid vinden geven. Graag hoor ik van de portefeuillehouder, maar ook van mijn collega's, hoe zij hiertegen aankijken. Dan nog een ander punt, voorzitter. Participatie is geen stilstaand proces en er worden steeds

nieuwe vormen van participatie ontwikkeld. Daarnaast vragen bewoners in de loop van de tijd andere vormen van betrokkenheid op dit vlak. Het lijkt de PvdA daarom zeer wenselijk om deze verordening in een parapluvorm vast te stellen. Daarom dienen wij samen met GroenLinks en D66 een amendement in om dit te bewerkstelligen en zonder al te veel poespas toekomstige vormen toe te kunnen voegen. Tot slot, voorzitter. Papier is geduldig en wat op papier nog zo mooi omschreven staat, moet in de praktijk nog maar blijken goed toegepast te worden. Wij vertrouwen erop dat een volgend college hiermee voortvarend en vol overtuiging aan de slag gaat.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Kamsteeg. Dan heb ik genoteerd mevrouw Smand, D66.

Mevrouw SMAND: Voor D66 is participatie geen procedure, maar een manier van werken. Ik denk dat dat voor veel partijen geldt. Beleid wordt er beter van wanneer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan de voorkant worden betrokken bij plannen en voornemens. Daar zit het hem: aan de voorkant. Niet omdat het moet, maar omdat kennis uit de samenleving plannen sterker maakt. Daar moeten we echt op inzetten. Daarom zijn wij positief over deze participatieverordening. Tegelijkertijd moeten we ook eerlijk zijn. Het heeft wel een beetje lang geduurd voordat deze er lag, maar net voor de eindstreep ligt zij er dan toch. Inwoners verwachten al langer dat ze eerder worden meegenomen in plannen en daar zit voor ons de kern. Participatie moet niet tot een hapklare brok verworden, een plan dat al helemaal is uitgewerkt, waar je dan nog wat van kunt vinden. We moeten vooral aan de voorkant samen om de tekentafel en kijken wat je met een onderwerp wilt en kunt. Wat er kan is ook een belangrijk onderwerp. Niet alles is mogelijk en mensen zijn zich daar vaak niet voldoende van bewust. Die kennisoverdracht is een belangrijk onderdeel in het participatieproces. We hebben een paar vragen, voorzitter, over de verordening. Er staat onder andere dat het bestuursorgaan bepaalt of participatie plaatsvindt. In de praktijk betekent dat vaak dat het college die afweging maakt. De raad wordt wel geïnformeerd over de plannen, maar heeft hierin geen formele rol, terwijl participatie juist raakt aan de relatie tussen inwoners en hun lokale democratie. Daarover hebben wij drie vragen aan de portefeuillehouder. Hoe wordt de raad geïnformeerd wanneer wordt besloten dat er geen participatie over een onderwerp komt? Hoe zorgt het college ervoor dat de raad tijdig zicht heeft op de participatieprocessen en niet achteraf via de verslagen? En bij de grote opgave, hoe ziet het college de rol van de raad voor zich als het gaat om het meegeven van kaders voor participatie? Tot slot nog een punt over de structuur en het overzicht. In Haarlemmermeer bestaan inmiddels verschillende manieren waarop inwoners invloed kunnen uitoefenen: participatie, inspraak enzovoort. Dat zijn waardevolle instrumenten, maar ze zijn verspreid. Ze zijn niet samengebracht onder één paraplu. Dat is waar ik naartoe wil. Daarom dienen wij samen met GroenLinks een amendement in, waarin wij vragen om samenhang en overzicht in het participatie-instrumentarium. Niet om meer regels te maken, maar om het voor inwoners logischer en toegankelijker te maken. Dus alle instrumenten onder één parapluverordening. Mijn tijd is voorbij. Ik had nog één zin, maar die laat ik. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Smand. Ik kijk even met een schuin oog naar GroenLinks, dat we niet alleen moties via de voorzitter doen, maar ook het stellen van technische vragen tijdens het debat. Misschien is het ook wel de moeite waard om daar iets over te zeggen. Anyway, mevrouw Gumbert, GroenLinks.

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, ik richt me graag tot u, maar zeker ook tot onze inwoners, want het gaat vanavond over inwonerparticipatie. Inwoners moeten gevraagd en ongevraagd invloed kunnen uitoefenen op onze plannen en beleid. Dat kon al, maar het kon beter. Het is alweer een jaar geleden dat we als raad bespraken welke rol wij zouden kiezen bij de participatie over de actualisatie van het participatiebeleid. We kozen de kaderstellende rol. Achteraf bleek dat het debat over onze rol tegelijk ook het debat over die kaders was en dat het college daarna op eigen gelegenheid bepaalde welke kaders de raad, zonder dat te weten, had gesteld. Niet alle fracties waren tevreden over het proces, om

het maar zo te zeggen. GroenLinks was eerlijk gezegd niet zeker of het zou lukken met al die verwarring en vertraging, maar hoera, nu is het voorstel er en ook meteen een verordening voor dat nieuwe participatiebeleid. Voorzitter, waarom is participatie eigenlijk zo belangrijk? Van een afstand gezien lijken mensen heel veel op elkaar. Ze hebben vaak dezelfde wensen. Werk, een huis, een fijne buurt, veiligheid, gezondheid enzovoort. In de raad doen we echter soms net of we enorm van elkaar verschillen. We maken de verschillen zo groot dat de overeenkomsten haast onzichtbaar worden. Dat maakt het moeilijk om problemen op te lossen en de wereld mooier te maken, terwijl we juist daarvoor zijn. Polarisatie verminderen begint met in gesprek gaan. Voor meer vertrouwen in de lokale democratie is een gesprek een goed begin, maar een gesprek is niet genoeg. De beroemde participatieladder begint met een paar treden die helemaal geen echte participatie zijn. Informeren in elk geval niet, maar ook raadplegen en adviseren zijn nauwelijks participatie te noemen. De raad kan de opgehaalde meningen of adviezen van inwoners gewoon negeren. Echte participatie is echt meedoen bij het maken van plannen en bij het maken van keuzes. We hopen dat juist die vorm van participatie nu eens echt van de grond komt. Onze inwoners zijn daar klaar voor. Van de ondernemers kregen we een brief en zij zeggen ook dat ze heel graag echt mee willen doen. Achteraf terugkoppelen wat er met de participatie wordt gedaan, is daar een onmisbaar onderdeel van. Daar horen ook het vragen wat mensen ervan gevonden hebben en een evaluatie bij. Dan hoort er wat ons betreft ook nog bij dat het duidelijker moet zijn hoe ons participatiebeleid in elkaar zit. Daarom dienen we dus dat amendement op dit raadsvoorstel in, waardoor de mogelijkheden eenvoudiger te vinden zijn. In de toekomst kunnen nieuwe manieren om in gesprek te gaan makkelijker worden toegevoegd, zoals het wettelijk verplichte uitdaagrecht. Dat is al aangekondigd, maar misschien ook het burgerberaad. Ik ben blij dat ik dit nog één keer mag zeggen, voorzitter. Ik hoop dat u mij dat toestaat: wat ons betreft óók het burgerberaad.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Gumbert. Ook uw tijd is voorbij. Mijnheer Soellaart, ChristenUnie-SGP, komt u naar voren.

De heer SOELLAART: Voorzitter, nadat er heel wat stappen zijn ondernomen in dit proces, zijn wij nu zover dat we daadwerkelijk de inspraakverordening vervangen door de participatieverordening. Deze is na veel overleg tot stand gekomen en wij zijn daar als ChristenUnie-SGP blij mee. We vinden het van groot belang dat de gemeente de participatie goed regelt en zo iedere betrokkene in Haarlemmermeer de mogelijkheid geeft zijn of haar stem te laten horen. Het moet wel duidelijk zijn dat je serieus genomen wordt, maar dat dat niet altijd betekent dat wat jij wilt ook gebeurt. Wij kunnen ons goed vinden in het stappenplan van zeven Haarlemmermeerse participatievragen en de afspraken met betrekking tot het participeren. Nog steeds missen we wat de consequenties zijn voor de gemeente, indien deze missers maakt of steken laat vallen op het gebied van participatie of tijdens het participatieproces. Bijvoorbeeld op het moment dat belanghebbenden niet zijn uitgenodigd of meegenomen in het proces. Kan de wethouder aangeven wat de consequenties voor de gemeente in zo'n geval zijn? Wat betreft het amendement met betrekking tot de parapluverordening wachten wij eerst de reactie van de wethouder af. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Soellaart. Dan heb ik op mijn lijstje mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Voorzitter, het is mooi dat inwoners, ondernemers en organisaties hebben kunnen meedenken over het participatiebeleid. Het oude beleid klonk mooi qua visie, maar het rammelde in de uitvoering. Tot nu toe voelden de geraadpleegde deelnemers zich niet al te serieus genomen. De nieuwe verordening klinkt logischer door het duidelijker te communiceren naar iedereen en betere kaders en verwachtingen aan te geven. Hopelijk wordt die terugkoppeling een vaststaand feit. Voorzitter, de participanten kennen hun buurt als de beste, dus neem hun mening serieus en communiceer. Informeren is geen participeren. Voorzitter, dat is natuurlijk zeer logisch. Dat is een hele begrijpelijke

situatie. Dat is helaas in het verleden menigmaal fout gegaan. Men had de verwachting dat mensen bij een informatieavond hun mening konden geven, maar helaas lag alles al vast. De drie vormen van participatie: meedenken, meepraten of meebeslissen, zijn goed, maar we moeten wel altijd bij elk overleg zeer duidelijk aangeven wat het doel en de vorm is. EEN Haarlemmermeer zegt, laat dit een werkend recept zijn voor een juiste samenwerking met de bewoners, de ondernemers en de instellingen. We moeten het samen doen. De tijd van 'u kunt nu kiezen uit ja of ja/nee of nee' is over. EEN Haarlemmermeer is in ieder geval blij dat we een betere weg in gaan. U bedankt.

De VOORZITTER: Dank, mijnheer Spijker. Dan heb ik mevrouw Mees genoteerd. Ik zie dat uw fanbase al heeft plaatsgenomen. Heel leuk.

Mevrouw MEES: Dank u wel, voorzitter. Mijn allereerste bijdrage in deze raad in 2022 ging over de langetermijnvisie over participatie en democratie. Dat was mijn maidenspeech. Vandaag doe ik mijn grandmaspeech, de laatste keer dat ik een bijdrage lever. Dat gaat over de vaststelling van het participatiebeleid en de participatieverordening. De cirkel is rond, sneller dan je denkt, in vier jaar tijd. We ronden vandaag een lang maar gedegen traject af, waar we meerdere keren met elkaar over hebben gesproken en gedebatteerd. Gelukkig krijgen wij als raad van 2022-2026 de gelegenheid om hier een mooie strik omheen te doen, zodat we een helder beleid en een goede verordening kunnen meegeven aan de nieuwe raad. Dat is iets waar de huidige samenleving om vraagt: meedenken, meepraten en mede richting te geven. VVD Haarlemmermeer heeft keer op keer aangegeven waar ze voor staat. Participatie is belangrijk, het helpt om plannen beter te maken. Door ideeën en ervaringen van inwoners en andere stakeholders mee te nemen, ontstaat vaak meer draagvlak en een sterker eindresultaat. Dat is winst voor de kwaliteit van onze besluiten. We hebben ook telkens aangegeven dat participatie geen doel op zichzelf is. Het moet doelgericht, realistisch en uitvoerbaar zijn. Niet elk onderwerp vraagt om dezelfde mate van participatie en niet elk proces laat ruimte voor grote aanpassingen. Participatie moet passen bij de opgave. Dat uitgangspunt zien wij terug in dit beleid en dat waarderen wij.

Voorzitter, we hebben in eerdere debatten nadrukkelijk een aantal punten naar voren gebracht. We zien dat veel daarvan nu goed is verwerkt. Zo is er onderscheid gemaakt tussen de participatie onder de Omgevingswet en participatie onder de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Dat is nu duidelijker uitgewerkt, dank daarvoor. Dat was voor ons erg belangrijk. Helderheid over rollen, verantwoordelijkheid, verwachtingen. Dat zien wij hier heel goed in terug. Ook vinden wij het positief dat straks structureel wordt vastgelegd hoe participatie wordt verantwoord in nota's en dat er een participatieverslag komt. Het moet voor de raad inzichtelijk zijn wat participatie heeft opgeleverd en wat er met die inbreng is gedaan. Dat stelt ons in staat om die opbrengst daadwerkelijk te laten meewegen in onze oordeelsvorming. Daarnaast zien we terug dat bij participatievormen met veel invloed, zoals meebeslissen, het participatieplan vooraf moet worden vastgesteld door het bevoegde orgaan en dat is belangrijk. De raad blijft immers kadersteller en eindverantwoordelijk voor belangenafwegingen in het algemeen belang.

Voorzitter, we geven ook elke keer aan dat participatie vraagt om scherp verwachtingsmanagement. Inwoners moeten vooraf weten waarover zij kunnen meedenken, hoeveel invloed zij hebben en welke kaders er gelden. Dat voorkomt teleurstelling achteraf en versterkt het vertrouwen in het proces. In dat kader is het goed om te benoemen wat de inwoners zelf in de participatie hebben aangegeven wat zij het belangrijkste vinden bij participatie: op tijd betrokken worden, een duidelijke en eerlijke uitleg over invloed en regels en terugkoppeling over wat er met hun ideeën is gedaan. Dat zijn precies de punten waar het om draait. Het moet geen vinkje zijn, maar een tijdig en serieus proces.

We blijven daarnaast aandacht vragen voor de stille meerderheid. Niet alleen de mensen die vanzelfsprekend het woord nemen, maar ook degenen die minder snel zichtbaar zijn, moeten worden bereikt. Dat vraagt om variatie in werkvormen en bewustzijn van representativiteit. We lezen dit terug in het beleid en zijn benieuwd hoe dit in de praktijk vorm zal krijgen. We hebben van het Haarlemmermeers Ondernemers Platform vandaag nog een mooie brief gekregen, waarin het een aantal goede punten

meegaf. Ondernemers zijn meer dan meepraters. Ze kunnen met hun kennis en ervaring een waardevolle bijdrage leveren. Zij gaven ook aan dat onderwijsinstellingen in onze gemeente meegenomen moeten worden in de vaste kern van participanten. Beide kunnen wij als VVD Haarlemmermeer steunen en we hopen dat de portefeuillehouder dit wil meenemen.

Tot slot, voorzitter. Participatie ondersteunt de democratische besluitvorming, maar vervangt die niet. De raad is en blijft de gekozen volksvertegenwoordiging. Wij wegen belangen af in het licht van het algemeen belang. Dat kan betekenen dat niet iedereen tevreden is met de uitkomst. Dat is soms lastig, maar dat is onze verantwoordelijkheid. Alles overwegende kan de VVD instemmen met het participatiebeleid en de participatieverordening. Bij mijn maidenspeech citeerde ik al eens een wijze man uit Betondorp. Laat ik dat vandaag opnieuw doen als nummer 14: "Als je het niet kan uitleggen, dan begrijp je het zelf niet." Dat geldt ook voor participatie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Mees, voor uw grandmaspeech, mooi gesproken. Mevrouw Koolmoes van Lid Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: In november gaf Lid Koolmoes al aan dat bij het stipje op de achtste plek een dubbele afspraak stond, namelijk het terugkoppelen van de participatie en de evaluatie. Nu lees ik op pagina 12 van het participatiebeleid dat dit gehoord is door onze fijne ambtenaren. Er is duidelijk een scheidslijn aangebracht. Er komt zelfs de mogelijkheid om met de participanten te evalueren. Ondanks dat ik maar een eenmansfractie ben, heb ik toch nog wel wat in te brengen. Ik kan het kort houden. Ik steun deze participatieverordening en het participatiebeleid. Dat hebben we in november uitvoerig aangegeven. Ik wil wel iets stellen over het amendement over de parapluverordening. Ik ben ontzettend nieuwsgierig naar hoe het college daarop gaat reageren. Ik heb namelijk het idee dat deze verordening eigenlijk al een soort parapluverordening is en dat daarmee het amendement overbodig zal zijn. Ik ben ontzettend benieuwd hoe de wethouder daarop reageert. Voorzitter, dat was hem. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank, mevrouw Koolmoes. Mijnheer Oostwouder, CDA.

De heer OOSTWOUDER: Mevrouw de voorzitter, zoals mevrouw Roos het treffend zei, is dit de zesde keer dat we het in dit huis over participatiebeleid hebben. Het CDA is nu al uitgeparticipeerd. Voor het CDA is de kern hoe het werkt in de praktijk. Om met de Engelsen te spreken, the proof of the pudding is in the eating. U snapt wat ik bedoel. Vaak heb je plannen waarvan je denkt, idee 10, uitvoering 5. Er blijven altijd mitsen en maren. Wat is het belangrijkste in een participatietraject? Dat de participanten een terugkoppeling krijgen van hun bijdrage. Dat is niet altijd dat ze gelijk hebben gekregen, maar dat er naar hun inbreng is geluisterd en of het wel of niet kan. Mevrouw de voorzitter, het CDA stemt in met deze verordening en we hopen dat het wordt idee 10, uitvoering 8 en natuurlijk zal er na verloop van tijd wel weer een evaluatie zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Nou, van wonder ging het naar wonderlijk. Dank u wel voor uw bijdrage. Ik heb nog twee fracties of eigenlijk een lid en een fractie en ik zit te kijken. Het lid staat al op, dus die gaat dan nu denk ik het woord voeren. Lid Sidali, vergeet uw pasje niet. Komt u maar.

De heer SIDALI: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vanavond bespreken we het participatiebeleid en de verordening. Ik kan alvast verklappen, het Lid Sidali stemt voor, maar niet zonder iets te zeggen. Dit raadsvoorstel raakt de kern van waar wij als volksvertegenwoordigers voor staan. Het participatiebeleid zegt 'wij geloven dat het samen beter wordt'. Dit is geen toeval, voorzitter, want geen enkele partij is daartegen. Inwoners weten zelf vaak veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk. Dat is precies wat dit beleid borgt: dat we altijd nagaan of inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen meedenken, meepraten en zelfs meebeslissen. Eén aandachtspunt, voorzitter. In de praktijk zou het Lid Sidali nog een stap verdergaan dan dit beleid voorschrijft. Ik zou ontmoetingsplekken willen invullen

samen met de buurt. Ik zou parkeerregulering alleen invoeren met draagvlak onder inwoners. Ik zou inwoners betrekken bij de keuze voor hun toekomstige warmteoplossing. Dat zijn concrete voorbeelden van participatie die verdergaan dan meedenken, richting echt meebeslissen. Ik roep het college op om bij de uitvoering van dit beleid die ambitie vast te houden.

Tot slot, voorzitter. Dit beleid maakt helder dat de raad als democratische volksvertegenwoordiging uiteindelijk bepaalt, met het algemeen belang als leidraad. Dat onderschrijf ik volledig. Participatie vervangt de democratie niet, maar versterkt haar. De € 52.000,00 die voor 2026 nodig is om dit beleid goed te borgen in de organisatie, is wat het Lid Sidali betreft een investering in vertrouwen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Keurig binnen de tijd. Dank u wel. Ik heb nog één fractie staan, de HAP en dat wordt mevrouw Elfers. Gaat uw gang, mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel, voorzitter. Al lang voordat participatie in deze gemeente onderwerp van gesprek en het gemeentelijk handelen werd, zat meedenken, meepraten, meedoen en meebeslissen in het DNA van HAP. We hebben het al een aantal keer gehoord vanavond, zes keer deze raad. Wij zijn dan ook blij en trots dat we hier vanavond staan met het eindproduct van jarenlang praten over en experimenteren met participatie. Dat experimenteren heeft van 2014 tot en met 2018 plaatsgevonden. Naar aanleiding van die uitkomsten heeft de raad in 2018 besloten om incidentele middelen vrij te maken om participatie als taak te blijven beleggen in de gemeentelijke organisatie. In de daaropvolgende jaren is deze inzet telkens verlengd en incidenteel bekostigd. In 2025 werd deze taak eindelijk structureel belegd en bekostigd en kon er over worden gegaan tot het vormgeven van een stevig beleid en een goede verordening. Beide stukken liggen wat HAP betreft vanavond voor aan ons. Wij kunnen dan ook volmondig instemmen met beide stukken. We willen dan ook iedereen bedanken, zowel in het raadhuis als daarbuiten, die zich vanaf 2014 ingezet heeft voor dit onderwerp. In het bijzonder de inwoners, ondernemers en organisaties die ons ontevreden geluiden op het gebied van participatie kenbaar hebben gemaakt. Want voorzitter, participatie staat niet gelijk aan je zin krijgen. Participatie betekent het meenemen van alle geluiden en terugkoppelen, want dat vinden ze erg belangrijk. Dat is ook waar HAP zich voor blijft inzetten. De geluiden van de minderheid, de stille stemmen, de ontevreden stemmen, de teleurstellende stemmen, moeten we hier laten klinken, want die zijn net zoveel waard als de tevreden stemmen.

Voorzitter, met dit beleid en deze verordening hebben dit college en deze raad het volgende college goed in het zadel geholpen. Ook HAP heeft er alle vertrouwen in dat het nieuwe college hier voortvarend mee aan de slag kan gaan. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Elfers. Dan wil ik melden dat GEZOND Haarlemmermeer, SRH en BVNL niet aanwezig zijn en dus ook niet meedoen aan dit debat. Voordat ik wethouder Steffens het woord geef, heb ik van mevrouw Smand een aantal technische vragen gehoord. Normaal gesproken worden die niet beantwoord tijdens het debat, maar we stemmen hier vanavond over. Wellicht kan de wethouder wel wat antwoorden geven, maar misschien ook niet. Dat gaan we nu horen, mevrouw Steffens.

Wethouder STEFFENS: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met u allemaal te bedanken, omdat we inderdaad heel veel jaren tijd hebben besteed aan, mevrouw Elfers zei het heel mooi, experimenteren, uitproberen en uiteindelijk komen tot het beleid dat u nu met elkaar gaat vaststellen. Dat was ook nodig, want daar waar het hier niet in het DNA zat, in de organisatie, maar ook niet bestuurlijk, zit het dat hopelijk straks wel.

Voorzitter, u gaf al aan, er zijn wat technische vragen gesteld. Ik ga kijken of ik daar met wat hulplijnen wat antwoord op kan geven. Ik heb u bedankt voor wat u heeft gezegd, maar ik wil beginnen met zeggen dat de meesten van u eigenlijk de vinger op de zere plek hebben gelegd of op de plek waar het om ging.

U heeft allemaal gereflecteerd op tijdigheid als het gaat om participatie: vraag mensen vooraf wat belangrijk voor ze is en hou daar als het kan rekening mee, maak samen met elkaar afspraken en beleid. Tegelijkertijd ook terugkoppelen. Als je hebt meegedaan aan een proces, laat weten wat met de inbreng gedaan is. Natuurlijk kan dat niet altijd op elk moment over alles, maar wel in zijn algemeenheid. Tegelijkertijd moeten we zorgen dat als dat soort processen hebben plaatsgevonden, u met het raadsvoorstel van ons meekrijgt wat er is opgehaald bij die participatie, zodat u uiteindelijk de afweging kunt maken. Een aantal van u heeft dat ook gezegd. Participeren is niet altijd je zin krijgen. Ik heb ook gehoord: wij zijn met elkaar de gemeenteraad. Volgens mij was het mevrouw Mees die daar iets over zei. Het is uiteindelijk de gemeenteraad die de besluiten neemt, maar het is wel winst voor de kwaliteit van de besluiten. Ik denk dat meerderen van u daar met uw eigen woorden iets over heeft gezegd. Dat is in ieder geval waar het college voor staat. Waar mijnheer Spijker heel mooi zei, we moeten het samen doen, en mijnheer Sidali treffend zei, wij geloven namelijk ook dat het samen beter wordt. Dat is absoluut hoe wij in de wedstrijd zitten en eigenlijk heb ik van u allemaal gehoord dat dat voor u ook geldt. Dat vind ik heel belangrijk. We sluiten op dit moment een raadsperiode af. Ik had liever gehad dat ik hier met mevrouw Smand en ook anderen eerder over hadden kunnen praten, maar soms zijn omstandigheden zo dat dat niet gaat. Ik ben toch heel blij dat we vandaag juist op dit onderdeel vanuit mijn portefeuille namens het college met u het gesprek kunnen aangaan om de puntjes op de i te zetten. Vooral om met u te zorgen dat we vanaf nou ja, bijna de nieuwe gemeenteraad met elkaar aan het werk kunnen met dit beleid.

Ik ga even in op de vragen die ik heb gekregen. Ik begin toch maar even met die technische. Ik hoop niet dat ze alle tijd innemen, want verder waren er niet heel veel vragen. U heeft gevraagd hoe de raad geïnformeerd wordt als er niet geparticipeerd kan worden. Laten we het zo zeggen: in zijn algemeenheid, betrekken we de raad vooraf en achteraf via het verslag van de participatie bij grote opgaven, maar ook bij opgaven waarbij we veel invloed aan inwoners willen geven. Hoe houden we nu zicht op die participatie tijdens het proces? Dat gebeurt doordat u raadsvoorstellen krijgt en besluiten kunt nemen, maar ook door de evaluatie per traject die in het verslag wordt meegegeven. Daarover staat iets meer tekst op pagina 14 van het beleid zelf. Daar kunt u ook het antwoord op uw vraag wat meer gedetailleerd vinden. De rol van de raad staat daar ook heel expliciet vermeld. Ik wil mevrouw Smand vragen om daar nog even naar te kijken, voordat we vanavond gaan stemmen.

Ik wilde in elk geval nog antwoord geven op de vraag van mevrouw Mees over de onderwijsvoorzieningen, naast de ondernemers. De onderwijsinstellingen hebben we scherp en die gaan we vanaf deze keer ook meenemen. Daarin kan ik aan uw vraag tegemoetkomen. Bij de ChristenUnie-SGP was een vraag, die was ook heel concreet, ik moet hem er even bij pakken. Wat zijn de consequenties als we niet goed zouden handelen in een proces? Wat zijn dan de consequenties als we bijvoorbeeld mensen vergeten uit te nodigen, zoals u mij heeft toegelicht. Die zijn er natuurlijk niet echt. We hebben niet beschreven dat er een boete is, dat we het proces opnieuw gaan beginnen of wat dan ook. Ik hoop dat we er met elkaar op kunnen vertrouwen dat we geen mensen vergeten, als we het op deze manier met die zeven stappen die we met u afspreken, gaan doen. We proberen ook de zachte stemmen te horen, waar ik mevrouw Elfers over heb gehoord, voorzitter. Ik ben even aan het kijken of er nog iets over is. Nee, volgens mij heb ik bijna alles gehad. Oh, de verordening!

De VOORZITTER: Ik zie mevrouw Kamsteeg en mevrouw Koolmoes allebei non-verbaal zeggen dat ze nog iets hadden.

Wethouder STEFFENS: Ja, de verordening. Daar moet ik zeker nog op gaan antwoorden. Ik doe het even een beetje uit mijn hoofd, want het staat ook nog ergens op een papiertje, maar dat heb ik hier nu niet liggen. Een van u vroeg of het zo is dat de verordening die nu voorligt, eigenlijk een parapluverordening is. Dat was volgens mij mevrouw Koolmoes. Het antwoord daarop is ja. Wat u wilt bereiken met de parapluverordening, kunnen we bereiken met deze verordening. Dat was snelheid. Dat is een van de zaken die in uw amendement genoemd stond. Alle mogelijkheden die er zijn, laten we

hierin vrij en we kunnen mogelijke nieuwe wensen toevoegen. Dat heb ik ook gehoord van mevrouw Gumbert. Ik ben even kwijt wat het was. Burgerberaad, dank u wel, voorzitter. Dat kan allemaal een plek hierin krijgen. Right to Challenge, daar zijn ook een aantal mensen heel erg beducht op dat dat snel komt. Dat kan hier allemaal bij. Daar hoeven we niet apart een parapluverordening voor te maken. Ik wil een grapje maken over mevrouw Mees met haar maiden- en grandmaspeech. Dit is ook de mijne, mevrouw Mees. Inmiddels zijn we het allebei. Ik vond het heel fijn om nog het gesprek met u hierover te hebben. Ik ben blij met de steun en ik ben trots op het team dat dit de afgelopen jaren heeft vormgegeven. Ik wil ook tegen u zeggen: wij gaan dit samen doen, dus houd ons scherp. Daarmee wil ik eigenlijk afronden, voorzitter. Elke klacht is een cadeautje. Dat heeft u mij al vaak horen zeggen. Dat geldt ook voor mensen die vinden dat ze niet gehoord worden, want daar kunnen we alleen maar van leren. Hopelijk kunnen we daarmee het beleid steeds beter maken voor onze inwoners, ondernemers, maar ook de maatschappelijke instellingen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan hebben we meegemaakt dat de grandmaspeech van deze wethouder binnen de tijd was. Dat was heel mooi. Ik zie dat mevrouw Kamsteeg toch nog een vraag heeft voor de wethouder. Mevrouw Kamsteeg.

Mevrouw KAMSTEEG: Ja, ik had in mijn bijdrage nog gevraagd om een reflectie van de wethouder om in plaats van op klachten af te gaan, een enquête mee te sturen bij een terugkoppeling van participatie.

De VOORZITTER: Daar gaat mevrouw Steffens nog even op antwoorden.

Wethouder STEFFENS: Ja, voorzitter, zo concreet als u het nu maakt, had ik het u net niet horen zeggen. Ik heb wel opgeschreven dat u vroeg hoe we toetsen of mensen tevreden zijn. We gaan evalueren in 2028. Dat doen we ook met de inwoners, ondernemers en organisaties. Ik hoop dat u ons de gelegenheid geeft om in elk geval die twee jaar volle kracht op deze manier te gaan werken. Daar hebben we allemaal op gewacht. Dan zult u zien dat mensen hopelijk meer tevreden zijn dan dat ze op dit moment zijn.

De VOORZITTER: Blijft u nog even staan, want ik zie dat mevrouw Smand toch nog een politieke vraag heeft voor u.

Mevrouw SMAND: Dat hoop ik voorzitter, dat u het niet als technisch kwalificeert. Ik ga het proberen. De wethouder heeft uitgelegd dat we eigenlijk naar een parapluverordening zitten te kijken. De inspraakverordening wordt ook genoemd in de verordening zelf, die moet nog gemaakt worden. Dat zie ik niet terug.

Wethouder STEFFENS: Mijn hulptroepen, voorzitter, zeggen nee. Dan misschien toch nog even een toelichting op dat punt, hoe we dat moeten zien. We hebben ook het referendum en nog een instrument dat apart geregeld is. Als we het uiteindelijk hebben over een paraplu, dan moet het eronder en dan moet het er ook ingeschreven worden. Als we het niet over een paraplu hebben, dan moeten we het anders noemen, maar ik ben even het spoor bijster.

De VOORZITTER: Nou, supertechisch. Ik kijk even of de hulptroepen iets kunnen. Er komt een punt van orde en dat heeft altijd voorrang. Mevrouw Gumbert heeft een punt van orde. Gaat uw gang.

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, ik denk dat het verstandig is om het hier in de tweede termijn over te hebben.

De VOORZITTER: Dat snap ik, maar dat is inhoudelijk met elkaar. Er was hierover ook nog een vraag aan de wethouder, dus die geef ik even ruimte. Gaat uw gang mevrouw Steffens.

Wethouder STEFFENS: Voorzitter, het korte antwoord op de vraag van mevrouw Smand is dat de inspraakverordening wordt vervangen door de participatieverordening. Ik zei tegen u dat dat ook een parapluverordening is, omdat we die niet zo hoeven te noemen of te maken. Deze verordening laat ruimte voor al die instrumenten die u in de toekomst nog wil toevoegen. Dat maakt niet uit, dat kan hier namelijk gewoon in worden toegevoegd. U heeft uw paraplu eigenlijk al.

De VOORZITTER: De paraplu van mevrouw Smand.

Mevrouw SMAND: Dank u wel voorzitter. Toch nog even. Inderdaad, ik heb een verkeerde term gebruikt, want we hebben het over het uitdaagrecht. Dat zou er nog in opgenomen worden. Dat staat met naam en toenaam genoemd in de verordening. We hebben daarnaast nog twee andere instrumenten, het referendum en nog eentje. Die worden op dit moment niet genoemd in de verordening. Wat moeten we doen om die er ook onder te laten vallen?

De VOORZITTER: Mevrouw Steffens en dan sluiten we hem af.

Wethouder STEFFENS: Voorzitter, ik ga het proberen. Alles wat u aan instrumenten wilt toevoegen, kunt u toevoegen aan deze verordening. Dat is het eerste wat ik u wil zeggen. Dan wil ik aan mevrouw Gumbert, die dit punt namelijk op een eerder moment bij de informatieve bijeenkomst ook aan de orde heeft gesteld, dus in dit geval aan GroenLinks meegeven, dat het een kwestie van communicatie is. De zorg die mevrouw Gumbert daar heeft uitgesproken, en ik denk dat dat ook de reden is dat u met dit amendement bent gekomen, is dat het dan voor mensen onduidelijk is waar ze zaken moeten vinden. Wij gaan ervoor zorgen dat wij dat qua communicatie op een goede manier gaan organiseren. Dat hebben we ook in de informatieve bijeenkomst aangegeven. Daar heeft u geen andere parapluverordening voor nodig.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zo was die helder. Dat zie ik in ieder geval aan het gezicht van mevrouw Smand. Dan gaan we naar de tweede termijn. Ik heb in de eerste termijn de aankondiging van drie amendementen gehoord. Te beginnen twee van Forza! en ik kan me zo voorstellen dat dat reden is voor een gesprek in de tweede termijn. Ik kijk even naar mevrouw Hogervorst. Klopt dat? Wilt u in de tweede termijn spreken? Dan gaan we daarmee beginnen en dan ga ik daarna kijken wie er nog meer voor de tweede termijn is. Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Het is heel goed dat u dat zegt, voorzitter, want daar wil ik wel even op terugkomen. Ik bedoelde het woord 'farce', maar in de spanning sprak ik het verkeerd uit, waarvoor mijn excuus. Het was zeker niet bedoeld als een persoonlijke aanval, maar op een grove afkeuring van de werkwijze. Ik vind het heel jammer dat het geframed wordt als een persoonlijke aanval, want dat was zeker niet de bedoeling.

De VOORZITTER: Dat was geen frame, dat wil ik meteen even rechtzetten. Dat was een interpretatie van mij, maar ook van de zaal en daarom wilde ik hem even benoemen. Ik ben blij dat u daarop terugkomt, maar gaat uw gang met uw inbreng voor de tweede termijn.

Mevrouw HOGERVORST: Nou, daarmee verschillen we dan van mening. Dat kan. Ik wil vooral mijn best doen om wat er nu ligt nog beter te maken. Ik hoop dat we elkaar daarin kunnen vinden. Mijn eerste voorstel is om met dit amendement de rol van de raad bij participatietrajecten iets sterker te borgen. Het idee is eenvoudig. Wanneer het college een participatieplan opstelt voor beleid dat uiteindelijk aan de

raad wordt voorgelegd, moet de raad daar vooraf kennis van kunnen nemen en desgewenst wensen en bedenkingen kunnen meegeven. Dat vertraagt het proces niet, maar zorgt er wel voor dat de raad vroegtijdig kan meekijken naar de opzet van de participatie. Ik hoop dat mijn collega's zich hierin kunnen vinden.

De VOORZITTER: Ik zie mevrouw Koolmoes en mevrouw Smand. Mevrouw Koolmoes is denk ik eerder bij de microfoon. Mevrouw Koolmoes, gaat uw gang.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, mevrouw Hogervorst wil met dit amendement nog meer scherpte inbrengen in een al heel scherpe verordening. Een verordening is net als een wet. Voorzitter, bent u het met me eens dat dit eigenlijk al in het stuk staat? Eigenlijk geldt dat ook voor het tweede amendement dat mevrouw Hogervorst gaat indienen. Ik haal het gewoon al uit het participatiebeleid en uit de participatieverordening. Alle punten die mevrouw Hogervorst aanscherpt, het lijkt wel alsof ze het met dikgedrukte letters wil hebben. Ik vind dat een beetje onnodig en overbodig, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: U vraagt mij of ik het ergens mee eens ben. Ik doe niet mee aan deze vergadering, hoor. Oké, mevrouw Smand, gaat uw gang.

Mevrouw SMAND: Dank u wel voorzitter. Voor de discussie, ik hink een beetje op twee gedachten. Laten wij het college zien als initiatiefnemer voor een bepaald onderwerp. De initiatiefnemer hoort een participatieplan op te stellen. Dan wordt er geparticipeerd, daar komt een verslag van en dat landt ergens in een raadsvoorstel. In hoeverre gaan wij ons als raad in een spagaat begeven als wij aan de voorkant inhoudelijk iets vinden van dat participatieplan? Dat is even puur voor de discussie. Stel dat de participatie niet goed is verlopen; dan krijg je er allemaal insprekers. Hebben wij onze handen dan nog voldoende vrij om er iets van te vinden en desnoods te zeggen dat het over moet? Dat is even een gedachte die ik wil delen om de doorvertaling van het voorstel in de praktijk voor me te zien. Ik ben benieuwd naar uw reactie daarop, via de voorzitter.

De VOORZITTER: Naar de reactie van mevrouw Hogervorst. Mevrouw Hogervorst, u wordt direct aangesproken, dus dan krijgt u de gelegenheid om daar direct op te antwoorden.

Mevrouw HOGERVORST: Dank u wel, voorzitter. Ik denk, via u, dat mevrouw Koolmoes hetzelfde bedoelde, niet de vraag aan u stelde, maar via u aan mij. Dus ik neem ze even alle twee mee. Ik denk dat het iets te breed gezien wordt. Er staat in het participatieplan namelijk dat wij als raad geïnformeerd worden op het moment dat er een plan gevormd wordt. Ik wil er alleen maar een stukje aan toevoegen. Op het moment dat we zo'n plan gepresenteerd krijgen en wij zien daarin iets waarvan we denken dat het iets breder zou moeten of dat daar iets anders moet gebeuren, wil ik dat wij de ruimte hebben om daar op dat moment nog iets van te kunnen zeggen als een soort wens of bedenking: ik zou dat meenemen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij als raad die ruimte krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw Mees.

Mevrouw MEES: Dank u wel, voorzitter. Ten eerste wil ik zeggen dat ik het erg lastig vond om op korte termijn nog de amendementen van Forza! tot me te nemen en daar een goede mening over te vormen, maar ik reageer in ieder geval alleen even op het eerste amendement. Ik sluit me aan bij Lid Koolmoes dat aangeeft dat eigenlijk alles al in het beleid staat. Ik heb het zelf nog even snel opgezocht. Bij meebeslissen, dus als het gaat om de grootste vorm van participatie, wordt het eerst nog vastgesteld door het bevoegd orgaan. Als het om iets gaat waar de raad over gaat, zijn wij dat bevoegde orgaan. Bij grote opgaven bepalen wij zelf als raad of wij aanjager, kadersteller, controleur, of regisseur zijn. Dat staat ook in het beleid. Dat is sowieso onze rol. Ongeacht wat voor soort participatie er vastgesteld

wordt, zijn wij uiteindelijk degenen die hier een kaderstellende en controlerende rol in hebben. Ik ben, net als wat Lid Koolmoes heeft gevraagd, erg op zoek naar wat nou exact de toegevoegde waarde is van dit amendement.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Wat voor mij en voor mijn fractie de toegevoegde waarde is, is dat het nu al misgaat bij het verbeteren van het participatieplan. Wij stellen iets vast en het college heeft daar zijn eigen interpretatie van gegeven. Dat is ook toegegeven in de beantwoording van mijn schriftelijke vragen, die u allen kunt zien in iBabs. Mijn punt is dat heel veel inwoners continu zeggen dat het participeren niet goed lukt. Ik wil borgen dat wij daar op welke manier dan ook iets in te zeggen hebben en dat de beslissing niet alleen bij het college ligt. Dan kunnen ze wel zeggen dat het bij grote participatieprojecten eerst naar de raad komt, maar die beslissing of het naar de raad komt of niet, wordt door het college genomen. Ik wil dat stukje bij de raad laten, dat wij die beslissing nemen.

De VOORZITTER: Helder. Zijn er verder nog mensen op dit onderwerp? Nee, dan sluiten we hierbij het onderwerp af. U heeft het net eigenlijk zelf al afgesloten. Zullen we nog heel kort het tweede amendement van Forza! behandelen? Ik zie ja, oké. Het tweede amendement. Gaat uw gang.

Mevrouw HOGERVORST: Ja, dank u wel, voorzitter. Dit amendement gaat over de inhoud van het participatieplan. Als we participatie serieus nemen, moet vooraf duidelijk zijn wie wordt betrokken, waarover mensen kunnen meepraten en wat er uiteindelijk met hun inbreng gebeurt. Door dit expliciet op te nemen in het participatieplan, vergroten we transparantie en duidelijkheid voor inwoners en voor de raad.

De VOORZITTER: Wie wil er reageren? Het Lid Koolmoes is onderweg.

Mevrouw KOOLMOES: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Hogervorst herhaalt opnieuw iets wat gewoon in de verordening staat. Het begint zo'n beetje op pagina 12 van het participatiebeleid. Alle punten die mevrouw Hogervorst dik wil aanstrepen, staan erin. Ik hoop dat de voorzitter het met me eens is dat het niet helemaal duidelijk is waarom mevrouw Hogervorst dit op dit moment doet. Het staat er zo duidelijk in, daar kan niet overheen gelezen zijn. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Helder. Nog meer vragen, opmerkingen richting mevrouw Hogervorst? Dat is niet het geval. Mevrouw Hogervorst, u mag afsluiten. Oh nee, mevrouw Roos nog even. U mag zeker reageren, maar dat wordt dan ook meteen de afsluiting. Mevrouw Roos van Forum voor Democratie.

Mevrouw ROOS: Voorzitter, ik snap het inderdaad ook niet helemaal. Ik heb de indruk dat er iets gemist wordt, dat er iets is wat naar voren moet komen, maar ik snap niet wat nou eigenlijk echt gemist wordt in de verordening.

De VOORZITTER: Dat gaat mevrouw Hogervorst nu nog één keer uitleggen en dan sluit ze het onderwerp af.

Mevrouw HOGERVORST: Ja, in het participatiebeleid staan vanaf pagina 12 een aantal punten genoemd die wij willen aanvullen met wat extra punten om het nog duidelijker te maken, zodat het niet meer mis kan gaan in de toekomst. We zien al jarenlang dat inwoners naar ons toekomen. Ze vinden dat er onvoldoende geparticipeerd is, dat ze te laat betrokken worden. Ik vind het gewoon heel belangrijk dat we dat eindelijk serieus gaan nemen. Daarom wil ik het participatiebeleid zo volledig mogelijk invullen. Het zijn geen punten die er al in staan. Het zijn punten die extra worden toegevoegd.

De VOORZITTER: Ik was eigenlijk aan het afsluiten nu. We hebben nu twee amendementen besproken. We hebben allemaal gehoord wat mevrouw Hogervorst er voor bedoeling mee had. Dank u wel voor de toelichting. Dan is er nog een amendement. Dat moeten we ook even behandelen. Mevrouw Gumbert, daar is al iets in de eerste termijn over gezegd, maar niet door u. Licht het toe, alsjeblieft.

Mevrouw GUMBERT: Ik heb in de eerste termijn het amendement wel degelijk genoemd. Ik weet niet wie van u weleens heeft geprobeerd om als burger te zoeken welke mogelijkheden er zijn. Zelf weet ik nog dat we in 2019 of begin 2020 een verordening voor het burgerinitiatiefvoorstel hebben aangenomen. Als je op de site van de gemeente 'burgerinitiatief' zoekt, dan wordt er niets gevonden. Ik heb daarmee heel veel moeite gehad. Ik heb het uiteindelijk op overheid.nl gevonden, maar je moet precies weten hoe het heet en dan moet je heel veel moeite doen. Een parapluverordening is misschien niet nodig, maar het is in ieder geval wel nodig om in deze nieuwe verordening niet alleen het uitdaagrecht en eventueel ooit nieuwe vormen van participatie toe te voegen, maar ook een verwijzing op te nemen naar de bestaande aparte verordening voor het raadgevend referendum en de burgerinitiatiefverordening. Die moeten daar dan ook in voorkomen, want anders blijven dat instrumenten, waarvan gezegd wordt dat we ze hebben, maar waar niemand ooit gebruik van maakt.

De VOORZITTER: Heldere toelichting, dank u wel. Mevrouw Roos van Forum voor Democratie.

Mevrouw ROOS: Ja, voorzitter. We hebben nu een heldere participatieverordening en twee losse, krachtige instrumenten: het referendum en het burgerinitiatief. Waar ik bang voor ben, is dat we nu juist een administratief web met verwijzingen maken. We hebben de wethouder gehoord. Op de site gaat het veel duidelijker genoemd worden. Het liefst zie ik dat gewoon lekker onder elkaar. De participatieverordening, het referendum, het burgerinitiatief. Ik ga ervan uit dat dat gaat gebeuren. Als dat niet zo is, dan zijn we er allemaal als de kippen bij om aan te geven dat dat wel zou moeten. Ik zie die parapluverordening zoals u hem ziet niet voor mij, omdat ik denk dat het alleen maar een veel groter document wordt, waarin mensen juist niet de weg kunnen vinden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, ik zie het als volgt. Een verordening bevat de wetten en regels. Dat zie ik als een soort multomap, een paraplu. Daaronder stop ik al die beleidsstukken, waaronder het referendumbeleid of het burgerinitiatief. Waar ik wel in kan meegaan is dat het zo moeilijk terug te vinden is. Dat is een klacht die ik ook veel hoor: dingen zijn niet te vinden. Toevallig wordt burgerberaad hier net binnen twee seconden gevonden, maar ik denk dat we dat qua zoekmachine of qua gemeente Haarlemmermeer zaken duidelijker moeten maken. Wat betreft uw verordening? Nee, de participatieverordening is de wet- en de regelgeving. Daaronder schuiven we dan de verschillende kopjes, tabblaadjes, noem het maar op. Zo zie ik het. Misschien is mevrouw Gumbert daarmee geholpen.

De VOORZITTER: Nou, ik kijk even naar de raad. De wethouder vraagt, mag ik iets zeggen om verduidelijking te bieden? Mevrouw Gumbert is niet heel enthousiast, geloof ik. Niet enthousiast? Nou, dan doen we het niet, want de raad gaat erover. De meerderheid wil heel graag dat de wethouder verduidelijking geeft. Er stemmen zelfs mensen mee die niet meedoen aan het debat. Mevrouw Steffens.

Wethouder STEFFENS: Heel kort en ik hoop dat mevrouw Gumbert daar blij van wordt. Er wordt op dit moment een websitepagina gemaakt, een aparte pagina die heet 'Meedoen en meebeslissen'. Dat is

de pagina waar alle informatie op komt, zodat de communicatie die u zo belangrijk vindt, ook echt gaat zoals u het wilde. Dat wilde ik u graag zeggen.

De VOORZITTER: We gaan niet buiten de vergadering naar elkaar sneren zonder microfoon, dank u wel. Mevrouw Smand stond nog bij de microfoon en Lid Sidali, gaat uw gang.

Mevrouw SMAND: Dank u wel, voorzitter. Dat die pagina er komt, dat is denk ik heel belangrijk voor de mensen die al die informatie gemakkelijk willen kunnen vinden. Toch houdt de juridische kant van de zaak, voorzitter, me wel bezig. Waarom schrijven wij het uitdaagrecht, dat nog gemaakt moet worden, nu wel op in deze verordening? Er wordt in deze verordening gesproken over het uitdaagrecht, niet alleen in de beleidsstukken. Waarom zetten we de andere twee instrumenten die we ook hebben en waarop deze participatieverordening ook van toepassing is, er niet in? Die logica kan ik niet volgen, voorzitter.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali, u wel.

De heer SIDALI: Dank u wel, voorzitter. Nog even om het goed te begrijpen. Is het zo dat mevrouw Gumbert op zoek is naar een kapstok, waar ze later andere verordeningen bij kan hangen onder een participatieverordening? We hebben nu de participatieverordening, daar zit een aantal verordeningen onder. U bent op zoek naar een participatieverordening, waar later misschien wel een burgerberaad onder gehangen kan worden. Is dat het geval? Kan dat niet alsnog gewoon bij de nieuwe bestaande participatieverordening? Dan heb je geen parapluverordening nodig, denk ik, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat laatste wat u zegt is wat de wethouder ook zei, maar mevrouw Gumbert wordt direct aangesproken, die mag even reageren.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel, voorzitter. Ja, inderdaad, ik ben op zoek naar een kapstok waar dingen onder kunnen. Ik wist niet dat deze verordening die kapstok al was, want ik heb alleen gezien dat andere dingen die al bestaan en waar al verordeningen van zijn, daar niet onder vallen. Terwijl dingen die nog moeten komen wel verondersteld worden hier ingevoegd te worden. In mijn beleving was daar een onlogisch verschil tussen. Als dit er allemaal onder kan vallen, prima, maar dan lijkt het mij dat die bestaande verordeningen er ook onder moeten vallen.

De VOORZITTER: We hebben het vanavond over participatie en hoe belangrijk wij het vinden dat inwoners goed kunnen meepraten. Ik wil u allen oproepen om begrijpelijk en op een toegankelijke wijze met elkaar te blijven communiceren. Mevrouw Mees, gaat uw gang.

Mevrouw MEES: Dank u wel, voorzitter. De websitepagina 'Meedoen en meebeslissen' had ik inderdaad tijdens de spreektijd van mevrouw Gumbert al gevonden. Je kan daar op allerlei manieren komen. Wat je ook intikt, je komt er. Ik vond het vrij logisch dat het uitdaagrecht in deze verordening genoemd staat, omdat het onderdeel is van de wet die we moeten uitvoeren. Dat is de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Voor mij is het vrij logisch en ik heb ook in de verordening gewoon gelezen dat er nog '...' onder stond en dat er nog van alles en nog wat onder toegevoegd kon worden. Ook hierbij weer mijn vraag waarom dit amendement nog, want het is wat ons betreft, overbodig.

De VOORZITTER: Helder. Wie nog? Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja, dank u wel, voorzitter. U deed net de oproep om het simpel te houden, dus ik ga een poging doen. Het wordt inderdaad heel erg complex. Volgens mij is dat ook precies wat de parapluverordening van GroenLinks gaat doen. Laten we het niet nog complexer maken. Het

amendement is wat mij betreft overbodig omdat de huidige verordening echt alle ruimte geeft en een samenhangend kader is voor de participatie.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik wil mevrouw Gumbert toch wel een beetje bijvallen, want de participatieverordening is eigenlijk al een parapluverordening waar een aantal verordeningen onder staan. Als u daar straks als partij of als lid nog een andere verordening onder wil zetten, kan dat onder de participatieverordening. Eigenlijk is het gewoon een semantische discussie die we hier met elkaar aan het houden zijn. Dat is nergens voor nodig, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Helder. Mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: Voorzitter, ik heb begrepen dat de bedoeling is om het referendum dan ook daaronder te hangen. Dat is wat ik nu hoor. Wij vinden dat het referendum echt voor directe democratie is. Het is anders dan meedenksessies of de overlegtafels. Door het onder die participatieparaplu, zoals ze dat nu benoemen, te hangen, wordt het gelijkgeschakeld met de ambtelijke participatieprocessen. Dat is iets anders dan het unieke karakter van het referendum.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, zoals ik het lees, gaan de wetten en de regels die toegespitst zijn op het uitdraagrecht onder de verordening vallen. Het uitdraagrecht wordt een apart kopje, net zoals we steeds bespreken. Als er in het uitdraagrecht bijvoorbeeld een nieuwe wetje of regeltje zit, wordt dat meegenomen in de verordening, zodat het uitdraagrecht uitvoerbaar zal zijn. Ik hoop dat ik nog logisch klink. De verordening is de multomap en in de tabbladen zit dan een beleidsstukje uitdraagrecht en het wetje, wat weer meegenomen wordt in die verordening. Ik hoop dat ik duidelijk ben voor mevrouw Gumbert, voorzitter, maar zo heb ik het gelezen. Als dat anders is, hoor ik het graag.

De VOORZITTER: Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Mevrouw Gumbert, via u, bevindt zich volledig aan mijn zijde. Het zou een perfecte aanvulling zijn op de amendementen die wij willen indienen. Ik zie ook een stuk, waarin heel veel mogelijkheden staan, maar ook heel veel mogelijkheden voor het college om aan de knoppen te draaien. Ik denk echt dat we dat bij de raad moeten houden en dat we meer opties moeten hebben.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Smand.

Mevrouw SMAND: Voorzitter, als ik het goed heb begrepen, kan deze raad beslissen om de twee instrumenten die nu niet genoemd zijn, maar wel op de website staan, namelijk het referendum en het burgerinitiatief, te scharen onder deze participatieverordening. Heb ik dat goed begrepen? Het is allemaal te technisch. Voorzitter, ik begin nog een keer. Het initiatief om het referendum en het burgerinitiatief, nu aparte instrumenten, te scharen onder deze participatieverordening, ligt bij de raad. Heb ik het goed begrepen, voorzitter, dat mevrouw Gumbert dat aangeeft?

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert, wilt u daarop reageren?

Mevrouw GUMBERT: Ik weet niet of dat zo is. Als we zeggen dat alles hieronder kan vallen, denk ik dat het verstandig zou zijn om de instrumenten die we al hebben, die er nog niet in zitten, daaronder te laten

vallen. Ik weet niet of dat aan de raad is. Misschien moet dat een ander amendement zijn. Ik heb geen idee eigenlijk.

De VOORZITTER: Ik heb het idee dat we aan het vastlopen zijn met elkaar. We zijn veel aan het herhalen en we komen niet echt tot een nieuw punt. Ik wil eigenlijk vragen of u nieuwe dingen toe te voegen heeft op dit onderwerp? Ook u heb ik al vaker hetzelfde horen zeggen eigenlijk. Ik kijk even naar mevrouw Koolmoes en naar mijnheer Sidali. Nieuwe dingen op dit onderwerp. Kort dan, mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter. Het gaat nu om het referendum. Dat hebben we al vastgelegd. Dat betekent dat die wetten al in de verordening zitten. Dat referendum is al klaar. De wetjes en regeltjes die daarbij horen, zitten al in de verordening. Mevrouw Gumbert en mevrouw Smand willen iets toevoegen, wat niet op die plek hoort. Het hoort in een apart hoofdstuk. Alleen de wetjes en de regelgeving zitten in die verordening. In de toekomst gaan de wetjes en de regelgeving van het uitdaagrecht daar ook bij in, voorzitter. Ik snap dat het heel technisch is, maar ik hoop zo dat het doorkomt.

De VOORZITTER: Het is herhaling, dus dat stoppen we nu. Mijnheer Sidali had ook nog iets toe te voegen.

De heer SIDALI: Nogmaals terug, voorzitter. Als deze participatieverordening het toelaat om andere verordeningen eronder te hangen, dan hebben we in feite al een parapluverordening. Als je onder deze participatieverordening de referendumverordening, een burgerinitiatief en straks het uitdaagrecht zet, dan kun je allerlei andere verordeningen er straks ook onder hangen. Dat is denk ik waar GroenLinks naar op zoek is. Kunnen binnen deze participatieverordening ook andere verordeningen toegepast worden of eronder gehangen worden? Als de wethouder heeft gezegd: ja dat kan, dan denk ik dat deze discussie overbodig is. Je kunt straks met een burgerberaad komen en dan kan het onder de participatieverordening gehangen worden.

De VOORZITTER: Ook weer herhaling. Mevrouw Hogervorst, iets nieuws.

Mevrouw HOGERVORST: Nou, ik denk dat ik u ga verblijden, voorzitter, want ik heb echt iets nieuws gevonden. Hoeveel keer hebben wij in de afgelopen vier jaar een referendumininitiatief gehad? Ik ga mezelf het antwoord geven, dat is nul keer. Misschien wordt het met deze oplossing voor inwoners makkelijker om een referendum te organiseren. Ik denk dat het wel een hele waardevolle aanvulling kan zijn op wat we hebben staan.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Gumbert, wilt u het afronden?

Mevrouw GUMBERT: Ja, ik wil het afronden. Dank u wel, voorzitter. Ik twijfel niet aan de mogelijkheid om er later nieuwe dingen aan toe te voegen. De vorm is voor inwoners in feite irrelevant, als het maar zo is dat alles wat er is ook echt te vinden is, wat tot nu toe niet het geval was.

De VOORZITTER: Helder. Ik hoor wat onrust in de zaal en wil vragen om nog heel even vol te houden, want we zijn bijna aan het einde van dit debat. Zijn er nog onderwerpen voor de tweede termijn die wij in dertien minuten kunnen bespreken? Mijnheer Soellaart, komt u maar.

De heer SOELLAART: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg de wethouder of er consequenties voor de gemeente zijn indien er geen goede participatie heeft plaatsgevonden. Dat wil zeggen als belanghebbenden bijvoorbeeld niet meegenomen of uitgenodigd zijn voor dit participatieproces. Nadat

het antwoord van de wethouder was dat daar geen enkele consequentie aan zit, vroeg ik me eigenlijk een beetje af of de raad dat wenselijk vindt. Of zouden we als raad toch wel bepaalde kaders moeten stellen dat als je dingen niet goed doet, er dan een logisch gevolg is. Dus ik ben benieuwd wat ...

De VOORZITTER: Misschien wel een boete. We hebben het al vaker over gehad vanavond, boetes.

De heer SOELLAART: Ik ben zelf helemaal niet van de boetes.

De VOORZITTER: Nee, dat dacht ik al. Daarom dacht ik, ik wil hem even scherp krijgen. Nee, geen boetes, geen boete. Mevrouw Gumbert heeft daar wel iets over te zeggen. Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Er is natuurlijk in het niet zo heel verre verleden wel een voorbeeld geweest bij de Toolenburgerweg, waar bepaalde bewoners niet of in hun beleving onvoldoende geraadpleegd waren. Toen kwamen er achthonderd zienswijzen en dat proces is toen wel opnieuw gevoerd. Ik ben het wel met u eens dat het goed zou zijn om daarover iets vast te leggen: wanneer gaan we vaststellen dat het opnieuw moet?

De VOORZITTER: Dat was de mening van GroenLinks. Dan komt mevrouw Smand aarzelend maar toch naar voren. Gaat uw gang.

Mevrouw SMAND: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het een hele goede vraag. Ik denk dat het ook raakt aan de vraag in hoeverre je als raad aan de voorkant inhoudelijk meegaat met hoe een participatieproces eruit moet zien. Als je daar aan de voorkant al heel diep in zit en het pakt ongelukkig uit, hoe ga je dan achteraf je toezichthoudende rol goed invullen? Ik denk dat we die toezichthoudende rol wel hebben. Ik denk dat het is zoals mevrouw Gumbert zei. Als het uit de bocht vliegt en we denken dat het voorstel, zoals het nu voorligt, het in het algemeen belang toch niet gaat worden, omdat er geen draagvlak voor is of iets dergelijks, dan moeten zaken overgedaan worden. Ik denk dat we die rol wel degelijk hebben. Dat zijn zo even mijn gedachten. Het is niet echt een vraag aan u, maar een gedachte die ik wilde delen.

De VOORZITTER: U hoeft geen vraag te stellen. U mag uw gedachten weergeven in de tweede termijn. Het is een debat namelijk. Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, het participatiebeleid is ooit ontwikkeld en aan de hand daarvan heeft men toen bedacht dat er een Omgevingswet moest komen, waar die participatie heel groot onder komt te vallen. Ondanks dat we het hier vanavond over een verordening en over een beleid hebben, is het nog steeds zo dat participeren geen plicht is. Het is nog steeds geen verplichting. Zolang het geen verplichting is, zijn wij als raad de enige die daarop controle kunnen uitvoeren. Alleen wij kunnen doen wat mevrouw Smand zegt. Als we niet tevreden zijn met wat er gebeurd is, dan zeggen we dat we teruggaan naar de tekentafel en opnieuw beginnen. Een straf geven of op de vingers getikt worden, dat kan gewoon niet, want het is nog steeds geen verplichting.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kamsteeg.

Mevrouw KAMSTEEG: Dank u wel, voorzitter. In aanvulling op mevrouw Gumbert en mevrouw Smand, wil ik aan de heer Soellaart vragen of wat bijvoorbeeld bij de Toolenburgerweg gebeurd is eigenlijk niet al straf genoeg is? Ten tweede heb ik de vraag aan de heer Soellaart waar hij dan aan zit te denken.

De VOORZITTER: Dat probeerde ik net ook een beetje eruit te krijgen, maar daar geef ik hem nog een keer de gelegenheid voor. Mijnheer Soellaart.

De heer SOELLAART: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik denk dat ik heel erg blij ben als het opnieuw gedaan wordt, en met mij die burgers of die ondernemers of die scholen die het gevoel hebben dat ze niet gehoord zijn in zo'n proces. Ik vraag me af hoe vaak en wanneer dat zal gebeuren, omdat er op dat moment vaak tijdsdruk is, dat een project door moet gaan. Als raad zullen wij pas op het laatste moment aan deze mogelijkheid denken, omdat we het proces niet willen verstoren en omdat het altijd weer geld kost als het uitgesteld wordt. De burgers voelen zich uiteindelijk de dupe in de meeste gevallen. Ik denk niet aan straffen en boetes zoals u al aangaf, maar het opnieuw doen van het proces of als het enigszins kan sneller en eerder in het proces ingrijpen. We moeten er als raad snel bij zijn als we zien dat het misgaat. Ik zou zelf niet zo goed weten hoe je dat borgt.

De VOORZITTER: Helder, we hebben nog iets van vijf minuten voor dit debat. Daarom gebaarde ik net even van, hou het kort. Dan weet u dat. Nog heel kort, mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: Voorzitter, ik wil even het voorbeeld van wind op land naar voren halen. Daar stonden wij zelf aan de voorkant om te zeggen welke groepen gevraagd werden om te participeren. Dat is al een ding. Ik denk dat wij voor grote projecten aan de voorkant zitten en kunnen we dat inderdaad zelf aangeven. Daarnaast wil ik toch wel meegeven dat we niet moeten verzanden in zo'n heel bureaucratisch circus, wat ik al benoemde. Ik heb echt de verwachting dat het college op zoek is naar goede participatie. Als blijkt dat dat toch niet is gedaan, zullen we moeten kiezen om het over te doen, maar in eerste instantie zou ik zeggen, laat het nu gaan zoals het nu is opgesteld. Ik verwacht echt dat deze dingen toch wel redelijk in het verleden moeten gaan behoren.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Ik werd geraakt toen mevrouw Koolmoes via u begon over dat het misschien terug moet naar de tekentafel, als het niet goed is. In de afgelopen vier jaar zijn er een aantal participatieprocessen geweest, waarin inwoners echt ontevreden waren. Het is nooit teruggestuurd naar de tekentafel. Ik ben het eigenlijk wel met de heer Soellaart eens dat er wel eens iets mag gebeuren op het moment dat het niet goed gaat. Dat het overgedaan wordt of dat er ingegrepen wordt. Juist daarom denk ik dat de heer Soellaart zich misschien wel in mijn amendementen kan vinden, want die geven ons als raad juist het handvat om ervoor te zorgen dat we het kunnen terugpakken of extra dingen kunnen meegeven.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Voorzitter, misschien dat mevrouw Hogervorst niet helemaal begrepen heeft waar we als raad voor staan, want dat is juist wat wij als raad doen. Wij controleren. Als wij de afgelopen vier jaar dingen niet teruggestuurd hebben, mevrouw Hogervorst, via de voorzitter, dan vraag ik me toch af waar Forza! dan geweest is de afgelopen vier jaar.

De VOORZITTER: Dit gaan we niet doen.

Mevrouw KOOLMOES: Oh, waarom niet? Ik speel niet op de man, mevrouw de voorzitter.

De VOORZITTER: Jawel.

Mevrouw KOOLMOES: Niet waar. Mevrouw Hogervorst geeft iets aan en ik zeg alleen dat het onze eigen schuld geweest is dat we het niet teruggestuurd hebben.

De VOORZITTER: Daar had u het mee kunnen laten. Dank u wel. Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Ik denk dat wij hier als Forza! heel vaak ideeën naar de raad gebracht hebben in onze bijdragen en moties, om het aan te passen of om het terug te brengen naar de tekentafel. Dat is altijd weggestemd, dus aan ons ligt het niet.

De VOORZITTER: Nu gaat het over Forza! en dat is niet de bedoeling. Het zou moeten gaan over de vraag die mijnheer Soellaart stelt. Mevrouw Smand, u heeft daar nog een opmerking over.

Mevrouw SMAND: Dank u wel, voorzitter. Als ik terugkijk naar de afgelopen vier jaar, denk ik dat participatie best veel goed gegaan is. Langer terugkijken kan ik niet, want toen zat ik hier niet. Ik ben het met mijnheer Soellaart het eens dat als je zo'n verordening opstelt, je daar ook voorzieningen in moet treffen. Wat doe je als iets niet goed gaat? Dat moet je je in ieder geval als raad afvragen. Dan komt de verordening op tafel en kijken we hoe de regels in elkaar zitten. Dat geeft ons een handelingsperspectief. Al die keren dat het wel goed gegaan is – dat is best vaak -- hebben we het daar niet over. Dat gezegd hebbende, denk ik het volgende. Als wij als raad in het algemeen belang constateren dat iets niet goed is gegaan, wat we niet heel vaak hebben gedaan, moeten wij onze taken en rollen normaal kunnen invullen. Dat betekent dat we een voorstel afkeuren, vragen of we nog een informatieve bijeenkomst kunnen organiseren of dat we een voorstel van de agenda halen. Dat zijn allemaal zaken die we kunnen toepassen om uiteindelijk voorstellen terug te halen, als het proces goed gegaan is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Soellaart, wilt u het afronden?

De heer SOELLAART: Zeker. Voorzitter, ik heb gehoord dat in de raad duidelijk breed leeft dat als mensen tekortgedaan wordt, we daar als raad serieus mee om moeten gaan. We moeten die mensen serieus nemen. Dan moeten we of de participatie laten overdoen of we moeten het voorstel niet goedkeuren. Dat is eigenlijk precies wat ik graag zou willen en wat de ChristenUnie-SGP graag zou willen.

De VOORZITTER: In ieder geval één tevreden klant. Dank u wel, mijnheer Soellaart. Dat gezegd hebbende wil ik, voordat ik dit debat afsluit, ook zeggen dat dit mijn allerlaatste keer als voorzitter was. Ik heb dat twaalf jaar met heel veel plezier gedaan. Niet in de laatste plaats omdat ik altijd hele prettige mensen naast mij heb gehad, waarmee we stiekem heel veel grapjes hebben gemaakt. Dat was wel heel gezellig. Ook omdat het met u heel gezellig is geweest. Dank daarvoor en hiermee sluit ik deze sessie. Dank u wel.